

UCHWAŁA NR
RADY GMINY ŚWIERKLANIEC

z dnia 2022 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2022 - 2025**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 559), art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 z późn. zm.) i art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.) Rada Gminy Świerklaniec uchwała co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2025, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Świerklaniec.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2025

§ 1. Wprowadzenie

Wśród problemów społecznych w Polsce te związane z alkoholem oraz narkotykami są najtrudniejszymi do rozwiązania. Wynika to głównie z ich rozmiarów, złożoności, a także kosztów społecznych i ekonomicznych jakie ponoszą nie tylko osoby indywidualne, ale także całe społeczeństwo.

Zarówno alkohol jak i narkotyki powodują określone szkody zdrowotne, społeczne i ekonomiczne. Ustawodawca stara się przez określone regulacje prawne ograniczać rozmiar tych szkód oraz przeciwdziałać ich powstawaniu.

Nadużywanie alkoholu oraz uzależnienie od narkotyków to nie tylko szkody zdrowotne, ale także społeczne, takie jak: naruszenie bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, przemoc w rodzinie, ubóstwo, bezrobocie.

Problem uzależnienia od alkoholu i narkotyków pomimo podejmowanych od wielu lat działań mających na celu zwiększenie świadomości na temat konsekwencji nadużywania ma tendencje wzrostową. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Świerklaniec ma na celu określić zadania i cele Gminy w zakresie kształtowania polityki społecznej związanej z profilaktyką uzależnień.

Przeciwdziałanie problemom uzależnień w Gminie Świerklaniec opiera się na systematyczności i konsekwentnym wdrażaniu działań profilaktycznych i terapeutycznych we współpracy z różnymi środowiskami prowadzącymi działania w tym zakresie.

Przy opracowaniu niniejszego Programu uwzględnione zostały zapisy Narodowego Programu Zdrowia. Obowiązek uchwalania niniejszego Programu wynika wprost z ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zgodnie z wymienioną ustawą prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii należy do zadań własnych Gminy, a realizacja zadań prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

§ 2. Cele Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

1. Ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych oraz przeciwdziałanie zjawisku narkomanii poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Świerklaniec oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

2 Zmniejszenie rozmiarów aktualnie istniejących problemów alkoholowych, poprzez zmniejszenie ilości spożywanego alkoholu przez młodzież i dorosłych.

3. Zmniejszenie zjawiska nadużywania środków odurzających, substancji psychotropowych i innych środków zastępczych zarówno wśród młodych ludzi jak i dorosłych.

4. Prowadzenie zadań związanych z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

5. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów i zjawisk patologicznych, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży.

6. Poszerzanie form pomocy dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

7. Doskonalenie metod i form oddziaływań profilaktycznych oraz stosowanie skutecznych strategii profilaktycznych.

8. Promowanie postaw społecznych, ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

9. Realizacja zadań zawartych w Narodowym Programie Zdrowia.

§ 3. Zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych poprzez:

1. Prowadzenie punktu konsultacyjno – informacyjnego, zajmującego się udzielaniem pomocy psychologicznej, pomocy prawnej, edukacją w zakresie uzależnień, edukacją w zakresie przemocy w rodzinie:

- a) motywowanie i informowanie o możliwości podjęcia leczenia osób uzależnionych i terapii osób współuzależnionych,
- b) udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym (grupy wsparcia i grupy samopomocowe po zakończonym leczeniu w placówce odwykowej),
- c) rozpoznanie zjawiska przemocy domowej i udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymywania przemocy,
- d) zainicjowanie interwencji w przypadku zdiagnozowania przemocy domowej,
- e) posiadanie dobrej orientacji na temat możliwości pomocy i kompetencji poszczególnych służb z terenu gminy i innych instytucji, które mogą zaangażować się w profesjonalną i systemową pomoc dla klientów punktu.

2. Upowszechnianie informacji na temat placówek i programów dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

3. Udostępnienie miejsc do spotkań nieformalnych grup abstynenckich.

4. Dofinansowanie obozów i turnusów terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

5. Wspieranie działalności stowarzyszeń abstynenckich.

6. Wspieranie programów innych instytucji, stowarzyszeń, inicjatyw obywatelskich przeciwdziałających uzależnieniom.

II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

1. Stworzenie lokalnego systemu pomocy psychologicznej dla dzieci z rodzin z problemem uzależnień:

- a) wspieranie pracy interdyscyplinarnych zespołów ds. pomocy dziecku i rodzinie z problemami alkoholowymi,
- b) zapobieganie problemom zdrowotnym i psychospołecznym wynikającym z nadużywania alkoholu oraz narkotyków poprzez wspieranie lekarzy pierwszego kontaktu w stosowaniu metod wczesnej diagnozy i krótkiej interwencji.

2. Prowadzenie i finansowanie bieżącej działalności zajęć świetlicowych realizowanych na terenie gminy Świerklaniec dla dzieci i młodzieży, jako istotnego elementu profilaktyki uzależnień.

3. Prowadzenie działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w zajęciach świetlicowych.

4. Prowadzenie i finansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowo – rekreacyjnych, w tym między innymi udział w projekcie powszechnej nauki pływania dla dzieci „Umiem Pływać”, oraz artystycznych dla dzieci i młodzieży we wszystkich sołectwach, jako jednego z głównych elementów profilaktyki i edukacji w zakresie rozwoju zainteresowań oraz aktywnego spędzania wolnego czasu.

5. Prowadzenie zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży opartych na działaniach artystycznych z elementami arteterapii, mających na celu wspieranie rozwoju twórczego i emocjonalnego.

6. Finansowanie prowadzenia zajęć psychokorekcyjnych, programów socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży.

7. Organizowanie w okresie ferii zimowych i wakacji letnich akcji wypoczynku dla dzieci z rodzin dotkniętych problemami uzależnień.

8. Organizowanie lub finansowanie zajęć dla rodziców dzieci uczęszczających na zajęcia, mające na celu podniesienie kompetencji wychowawczych.

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnień behawioralnych w szczególności dla dzieci i młodzieży.

1. Prowadzenie na terenie szkół i w innych placówkach programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży:

- a) programów w zakresie asertywności i radzenia sobie ze stresem przeznaczonych dla uczniów szkół podstawowych,
- b) programów w zakresie profilaktyki alkoholowej i przeciwdziałania narkomanii skierowanych do uczniów szkół podstawowych.

2. Podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców, których celem jest wspieranie abstynencji dziecka i przygotowanie go do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.

3. Wspieranie szkolnych wyjazdów integracyjnych dla dzieci i rodziców połączonych ze szkolnym programem profilaktycznym, mających na celu profilaktykę oraz budowanie prawidłowych relacji między dzieckiem i rodzicami.

4. Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowywanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych, w tym także działania wolontariatu młodzieżowego oraz wspieranie inicjatyw młodzieży zrzeszonej w organizacjach propagujących trzeźwy, wolny od uzależnień styl życia.

5. Organizowanie konkursów, wystaw oraz innych lokalnych imprez dla młodzieży związanych z promowaniem trzeźwego, wolnego od uzależnień stylu życia.

6. Propagowanie pozytywnych wzorców zachowań poprzez organizowanie imprez kulturalnych i sportowych aktywizujących lokalną społeczność.

7. Organizowanie imprez sportowych dla dzieci, młodzieży i dorosłych w tym m.in. Zawody, turnieje, rozgrywki itp.

8. Wspieranie współpracy pomiędzy placówkami oświatowo-wychowawczymi, świetlicami, Gminnym Ośrodkiem Kultury, Gminną Biblioteką Publiczną, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Zakładami Opieki Zdrowotnej, Ochotniczymi Strażami Pożarnymi, Policją, Klubami Sportowymi, Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym, Parafiami w celu pełniejszego wykorzystania ich zaplecza merytorycznego i lokalowego do realizacji zadań programu.

9. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych, mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.

10. Prowadzenie działań kontrolnych wobec punktów sprzedaży alkoholu.

11. Prowadzenie lokalnych i regionalnych kampanii edukacyjnych związanych z profilaktyką uzależnień, organizowanie festynów, lokalnych dni trzeźwości, happeningów, pikników, konferencji prasowych, debat w lokalnych mediach, zakup materiałów promocyjnych.

12. Współdziałanie w lokalnych i ogólnopolskich społecznych kampaniach edukacyjnych dotyczących profilaktyki uzależnień.

13. Upowszechnianie wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień behawioralnych, w tym wydawanie materiałów informacyjno – edukacyjnych oraz prowadzenie kampanii społecznych.

14. Prowadzenie stałego medialnego systemu informacji o działaniach podejmowanych na terenie gminy w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień.

15. Działalność na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców.

16. Działania na rzecz bezpieczeństwa w miejscach publicznych poprzez podnoszenie kompetencji zawodowych przedstawicieli służb społecznych kontaktujących się z osobami uzależnionymi oraz inicjowanie działań na rzecz współpracy służb i instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo w miejscach publicznych.

17. Przeprowadzenie diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych związanych ze spożywaniem napojów alkoholowych, środków odurzających, substancji psychotropowych i środków zastępczych.

IV. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w instytucji zobowiązanej do leczenia odwykowego.

§ 4. Realizacja programu

Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2025 jest powołany przez Wójta Gminy Świerklaniec Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

§ 5. Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świerklańcu

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świerklańcu zwana dalej Komisją działa na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 z późn. zm.) oraz na podstawie niniejszego programu.

2. W skład Komisji wchodzi osoby powołane w drodze zarządzenia przez Wójta Gminy Świerklaniec.

3. Do zadań Komisji należy:

- a) inicjowanie działań na rzecz kreowania właściwych postaw wobec uzależnień i przemocy,
- b) przyjmowanie zgłoszeń o przypadkach nadużywania alkoholu z jednoczesnym wystąpieniem przesłanek określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, tj. rozpad życia rodzinnego, demoralizacja małoletnich, systematyczne zakłócanie spokoju i porządku publicznego,
- c) wzywanie na rozmowę osób, co do których wpłynęło zgłoszenie o wystąpieniu w/w przesłanek i motywowania ich do leczenia,
- d) kierowanie osób na badania przeprowadzane przez biegłych (psychologa i psychiatrę) w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego,
- e) kierowanie wniosków do sądu rejonowego w celu wszczęcia postępowania w sprawie orzeczenia przez sąd obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego,
- f) przygotowywanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym,
- g) opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Gminy,
- h) kontrolowanie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń, zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

4. Przy realizacji swoich zadań komisja współpracuje z placówkami lecznictwa odwykowego, organami ścigania i wymiaru sprawiedliwości, placówkami pomocy społecznej, kościołami i związkami wyznaniowymi oraz innymi podmiotami zajmującymi się problematyką z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi.

5. Pracą Komisji kieruje przewodniczący, który odpowiada za prawidłowe i terminowe wykonywanie działań.

6. Gminna Komisja pracuje na podstawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 -2025 oraz w oparciu o Regulamin zatwierdzony przez Wójta Gminy Świerklaniec.

§ 6. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2. Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za udział w pracach Komisji otrzymują miesięczne wynagrodzenie, pod warunkiem uczestnictwa przynajmniej w jednym posiedzeniu Komisji w miesiącu. Wysokość wynagrodzenia ustala się następująco:

370,00 zł brutto dla przewodniczącego Komisji,

350,00 zł brutto dla pozostałych członków Komisji.

3. Wynagrodzenie członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wypłacane będzie do ostatniego dnia każdego miesiąca.

Uzasadnienie

Uzasadnienie do projektu Uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 – 2025.

W związku z nowelizacją ustawy o zdrowiu publicznym, która wprowadziła istotne zmiany dla lokalnych systemów rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, samorzady gminne zostały zobowiązane przyjąć nowe, wspólne, gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Wobec powyższego zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 z późn. zm.), przygotowano nowy Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 – 2025, obejmujący swoim zakresem prowadzenie działań profilaktycznych na terenie gminy.